

Laudáció
Fröhlich Ida székfoglaló előadásakor
Szent István Tudományos Akadémia, 2016. március 7.

Fröhlich Ida a Radnóti Miklós Gimnázium francia tagozatán érettségizett szülővárosában, Szegeden. Egyetemi tanulmányait az ELTE BTK (1967-72) történelem-francia-ókori keleti történelem szakán végezte, ahol 1972-ben szerzett diplomát. Egyetemi doktorátust *Bibliai legendák a hellénisztikus zsidó történetírásban: Pseudo Philón Liber Antiquitatum Biblicarum-a* címmel ugyanitt nyert. Értekezését az Ókortudományi Társaság Révay József-díjjal tüntette ki. 1979 és 1984 között levelező aspiránsként posztgraduális tanulmányokat folytatott a SzUTA szentpétervári (leningrádi) Keletkutató Intézetében I.D. Amuszin professzor témavezetésével. Itt lett a történettudomány kandidátusa 1984-ben. Kandidátusi értekezése 1996-ban megjelent angol nyelven. 1995-ben habilitált, 2002-ben szerezte meg a MTA doktora címet.

1973-1994 között az ELTE BTK Ókortörténeti Tanszékén tanított különböző beosztásokban, 1985-től docensként. 1994-től a PPKE BTK-n tanít, 1995-től egyetemi tanárként.

A PPKE-en a hebraisztika szakos 5 éves osztatlan képzés; a hebraisztika alapszak; a vallástörténet mesterszak (általános vallástörténet és hebraisztika szakirányok) kidolgozója, megalakulása óta 2014-ig a PPKE Hebraisztika Tanszékének vezetője. 1999 óta a Történelemtudományi Doktori Iskola (2000) vezetője; ezen belül pedig az Antik Eszmetörténeti Műhely alapítója és vezetője, több doktorjelölt témavezetője.

Két ciklusban (2000-2003; 2003-2006) a BTK dékánja volt.

Kutatási területe az ókori zsidóság története, vallása és irodalma az ún. Második Szentély korában (perzsa-hellénisztikus kor); ezen belül a holt-tengeri tekercek irodalma és a qumráni közösség hagyománya. Elkészítette a qumráni szövegek első, teljes fordítását: A qumráni szövegek magyarul. *Studia Orientalia* 1, Piliscsaba: PPKE 1998; második, bővített kiadás: Piliscsaba - Budapest: PPKE - Szent István Kiadó 2000, 590 o. Tanulmányai jelentek meg magyar és nemzetközi folyóiratokban.

Több tudományos kutatói pályázat sikeres nyertese.

Tanulmányúton járt: Bagdadban (Irak, 1977), Szentpéterváron (1977-1984 között számos alkalommal), Damaszkuszban (Szíria, 1985), Jenában (1987), Heidelbergben (1988), Bécsben (1990), Philadelphiában (USA, Annenberg Research Institute, 1992-93 – itt a Qumran Research Group egy éves kutatóprogramjának tagja), Louvain-la-Neuve Katolikus Egyetemén (1994), Jeruzsálemben (Albright Institute, 1996, 1999, 2007, 2009), Oxfordban (1998), Londonban (University College 1998, 2009) és Párizsban (Sorbonne, 2009).

Tagja az MTA köztestületének, az MTA Orientalisztikai Bizottságának, az MTA Ókortörténeti Bizottságnak (2002-2005) és az MTA Vallástudományi Elnöki Bizottságának (2007-2012).

Kuratóriumi tag a Scheiber Sándor-díjat odaítélő testületben.

Számos tudományos társaság tagja és vezető tisztségének betöltője volt vagy ma is az itthon és külföldön, többek között a nagy múltú Magyar Ókortudományi Társaságban. A Hebraisztikai Társaság alapító tagja és elnöke (2004-2007), az amerikai Society for Biblical Literature (USA, 1992-), a European Association of Biblical Studies (2001-), a Jewish and Biblical Studies in Central Europe alapító tagja és elnöke (2007).

A Henoah. Studies in Judaism and Christianity from Second Temple to Late Antiquity periodika szerkesztőbizottsági tagja.

Munkássága elismeréseként 1998-ban Széchenyi Professzori Ösztöndíjat, 1999-ben Pázmány-emlékérmét, 2002-ben pedig Scheiber Sándor-díjat kapott.

Tudományos munkásságát több mint 120 tudományos tanulmány, valamint ismeretterjesztő írás jelzi, köztük 5 önálló könyv és 3 szerkesztett kötet. Külföldi és hazai tudományos konferenciák rendszeres előadója.

Könyvei közül kiemelendő a „Time and Times and Half a Time ...” (1996) kötet mellett a Qumráni szövegek magyarul (2000). Az előbbi a perzsa-hellénisztikus korszak zsidó irodalma múlt-képével és a történeti hagyományteremtés eszközeivel foglalkozik, az utóbbi a qumráni szövegek első teljes fordítása. Későbbi témái és publikációi: interpretációs műfajok, nevezetesen a qumráni peser (prófétai könyvek speciális interpretációja) és az ú.n. narratív exegézis, valamint az „újraírt Bibliák” szövegeinek kutatása; az arámi nyelvű Henok-gyűjtemény Qumránban, mezopotámiai elemek a qumráni arámi irodalomban; emberkép és rituális tisztaság a qumráni irodalomban.

Fröhlich Ida meghatározó képviselője a hebraisztikának itthon és a nemzetközi tudományos életben is. A Szent István Tudományos akadémia ezért választotta tagjai közé. Fő kutatási területe a fogság utáni kor, a perzsa-hellénisztikus-római kori zsidóság története és vallástörténete, a holt-tengeri tekercsek irodalma. Székfoglaló előadását is ebből a témakörből tartja: *A Qumráni közösség spirituális liturgiája* címmel.

Barna Gábor